

UCHWAŁA nr 16/2020-2024
Senatu Uniwersytetu Opolskiego
z dnia 26 listopada 2020 r.

w sprawie zmiany uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego
nr 235/2016-2020 z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wytycznych
dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych
w Uniwersytecie Opolskim

Na podstawie **art. 28 ust. 1 pkt 11)** ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.), w związku z **art. 268 ust. 2** ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 z późn. zm.) oraz **§ 25 ust. 1 pkt 11)** Statutu Uniwersytetu Opolskiego (tj. Uchwała nr 2/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 września 2020 r.), Senat Uniwersytetu Opolskiego uchwała:

§ 1

1. W uchwale Senatu Uniwersytetu Opolskiego nr 235/2016-2020 z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim wprowadza się następujące zmiany:
  - 1) zmienia się załącznik nr 1 – **Wytyczne w sprawie przebiegu prac, terminów i wymaganej dokumentacji stanowiące podstawę do podjęcia uchwał w sprawie programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim**, który otrzymuje brzmienie zawarte w załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały;
  - 2) zmienia się załącznik nr 2 – **Wytyczne do projektowania programów studiów**, który otrzymuje brzmienie zawarte w załączniku nr 2 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Pozostałe postanowienia uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego nr 235/2016-2020 z dnia 21 listopada 2019 w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim pozostają bez zmian.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
SENATU UNIWERSYTETU OPOLSKIEGO

prof. dr hab. Marek Masnyk

**WYTYCZNE W SPRAWIE PRZEBIEGU PRAC, TERMINÓW I WYMAGANEJ
DOKUMENTACJI STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO PODJĘCIA UCHWAŁ
W SPRAWIE PROGRAMÓW STUDIÓW NA KIERUNKACH
PROWADZONYCH W UNIWERSYTECIE OPOLSKIM**

§ 1

Zalecenia ogólne

1. Studia w Uniwersytecie Opolskim są prowadzone według programów studiów. Programy studiów spełniają warunki określone w przepisach powszechnie obowiązującego prawa.
2. Za przygotowanie programu studiów, składającego się z opisu spójnych efektów uczenia się, zgodnego z Polską Ramą Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, odpowiada Dziekan.
3. Program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu studiów obejmuje: efekty uczenia się, opis procesu prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się oraz liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć (harmonogram studiów), zgodne z charakterystykami pierwszego stopnia określonymi w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 226 z późn. zm.) oraz charakterystykami drugiego stopnia określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy:
  - 1) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
  - 2) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich
4. Dla studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera, efekty uczenia się zawierają również pełny zakres efektów dla studiów umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 226 z późn. zm.) tj. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r., w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218 z późn. zm.).
5. Harmonogram studiów zawiera:
  - 1) wykaz przedmiotów z podziałem na semestry, formy zajęć w ramach każdego przedmiotu (wykład, ćwiczenia, konwersatorium, seminarium, laboratorium itd.);
  - 2) wykaz praktyk zawodowych;
  - 3) liczbę godzin dydaktycznych (za jedną godzinę obliczeniową uznaje się 45 min.) dla każdej formy zajęć;
  - 4) wskazaną formę zaliczenia przedmiotu (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny);

- 5) liczbę punktów ECTS przypisaną przedmiotom i praktykom.
6. Harmonogram studiów określa czas ich trwania, łączną liczbę punktów ECTS potrzebną do uzyskania dyplomu ukończenia studiów oraz inne wymagania, niezbędne do zaliczania kolejnych semestrów.
7. Program studiów powinien uwzględniać specyfikę organizacji zakładu pracy, w którym odbywają się praktyki zawodowe, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – zajęcia praktyczne.

§ 2

Tworzenie nowych kierunków studiów

1. W przypadku nowego kierunku studiów – tworzonego po zakończeniu aktualnej ewaluacji jednostek naukowych, przyporządkowanego do dyscypliny wiodącej, w której uczelnia posiada kategorię naukową A+, A, B+ lub zawierającej się w dziedzinie, w której Polska Komisja Akredytacyjna wydała pozytywną ocenę kompleksową (z wyłączeniem studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela) **zgode na tworzenie kierunku wydaje Rektor**.
2. W przypadkach nie wymienionych w ust. 1, po zatwierdzeniu projektu programu studiów przez Senat Uniwersytetu Opolskiego, **decyzję o powołaniu kierunku podejmuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego**.
3. W okresie przejściowym (przed pierwszą ewaluacją jakości działalności naukowej):
  - 1) w przypadku nowego kierunku studiów i przypisania go do dyscypliny wiodącej, w której Uniwersytet Opolski posiada prawa habilitowania, zatwierdzenie projektu programu studiów przez Senat UO będzie równoznaczne ze zgodą na powstanie kierunku;
  - 2) w przypadku nowego kierunku studiów i przypisania go do dyscypliny, w której Uniwersytet Opolski nie posiada uprawnień do habilitowania, po zatwierdzeniu przez Senat UO projektu programu studiów, decyzję o powołaniu kierunku podejmuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
4. W przypadku kierunków opisanych w ust. 1 oraz 3.1):
  - 1) Dziekan składa do Rektora wnioski o rozpoczęcie prac nad programem studiów wraz z uzasadnieniem utworzenia programu studiów oraz podstawowymi informacjami o tym kierunku (Tabela 1);
  - 2) Rektor, na wniosek Dziekana (który uzgadnia kandydaturę z Dyrektorem Instytutu), powołuje Koordynatora kierunku. Koordynator kierunku opracowuje projekt programu studiów zgodnie z § 3 ust. 1. Dla usprawnienia prac przy przygotowaniu programu studiów Dziekan może powołać zespół ds. programów studiów, któremu przewodniczy;
  - 3) Dziekan przedstawia projekt programu studiów opracowany zgodnie z ust. 2 do zaopiniowania właściwej Radzie Instytutu reprezentującej dyscyplinę naukową, do której kierunek ma być przyporządkowany. Na Wydziale Filologicznym UO, w związku z przypisaniem kierunków do Wydziału, opiniowanie spraw dydaktycznych wymaga stanowiska połączonych Rad Instytutów wchodzących w skład Wydziału Filologicznego UO.
  - 4) projekt programu studiów, po uzyskaniu akceptacji uczelnianego koordynatora ds. ECTS oraz po zaopiniowaniu przez komisję rektorską ds. kształtowania

polityki dydaktycznej, jest zatwierdzany przez prorektora ds. kształcenia i studentów;

- 5) na podstawie dokumentów wymienionych w pkt 3 Rektor podejmuje decyzję o utworzeniu kierunku studiów;
  - 6) na wniosek Rektora, Senat Uniwersytetu Opolskiego, po zasięgnięciu opinii organu samorządu studenckiego, zatwierdza program studiów dla nowo utworzonego kierunku.
5. W przypadku kierunków opisanych w ust. 2 oraz ust. 3 pkt 2, po wypełnieniu warunków wymienionych w ust. 4, Koordynator kierunku w terminie miesiąca od dnia podjęcia uchwały Senatu:
- 1) przygotowuje wniosek o pozwolenie na utworzenie kierunku studiów, zgodnie z § 4 pkt. 2;
  - 2) przygotowuje wersję elektroniczną dokumentacji (program studiów i wniosek) na nośniku danych i dostarcza do Rektoratu UO w celu przesłania do ministerstwa.

§ 3

Dokumenty wymagane przy tworzeniu nowych kierunków studiów

1. Wykaz dokumentów składających się na program studiów przekazywanych do zatwierdzenia Senatowi UO:
  - 1) podstawowe informacje o kierunku studiów (**Tabela 1**);
  - 2) tabela odniesień kierunkowych efektów uczenia się do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 PRK (**Tabela 2**);
  - 3) harmonogram studiów, z zaznaczeniem zajęć podlegających wyborowi przez studenta (**Tabela 3**);
  - 4) sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów (**Tabela 4**);
  - 5) wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk;
  - 6) opis sposobu weryfikacji i oceny efektów uczenia się z odniesieniem do konkretnych zajęć lub grup zajęć w trakcie całego cyklu kształcenia – informacje zawarte w **kartach przedmiotów** oraz ewentualnie w **matrycach pokrycia efektów uczenia się**;
  - 7) **karty przedmiotów** należy zamieścić w systemie USOS oraz na stronach BIP Uczelni;
  - 8) Wyjaśnienia i uzasadnienia:
    - a) sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych;
    - b) sposób uwzględnienia wniosków z analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
    - c) udokumentowanie – **dla studiów stacjonarnych** – że co najmniej 50% punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
    - d) udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów;
    - e) wykazanie, w przypadku programu studiów **dla kierunku o profilu praktycznym**, że program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów;

- f) wykazanie, w przypadku programu studiów **dla kierunku o profilu ogólnoakademickim**, że program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek studiów, i którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów;
  - g) wykazanie, że program studiów uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności (dotyczy **profilu ogólnoakademickiego**);
  - h) sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi (np. lista osób spoza wydziału biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu studiów);
  - i) działania w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania.
2. Wykaz dokumentów, przechowywanych w archiwach UO, składających się na wnioski o pozwolenie na utworzenie studiów:
- 1) Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów:
    - a) podstawowe informacje o kierunku zgodnie z Tabelą 1;
    - b) koncepcja kształcenia tj. ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów, w tym:
      - wskazanie związku studiów ze strategią Uczelni i Wydziału,
      - wskazanie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów oraz zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami,
      - przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej;
    - c) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu;
    - d) opis działań na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewniania jakości kształcenia (prowadzenie – w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia – systematycznych działań mających na celu ocenę i doskonalenie programu kształcenia, w szczególności w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy);
    - e) w przypadku wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów **o profilu ogólnoakademickim**, opis prowadzonej działalności naukowej w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów;
    - f) wymagania wstępne – opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia;
    - g) opis warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji i realizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się, w tym:
      - wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób, proponowanych do prowadzenia zajęć zawierający:
        - imiona i nazwisko oraz numer PESEL (lub w przypadku jego braku serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość) – informacja przygotowywana przez Dyrektorów Instytutów Uniwersytetu Opolskiego,
        - informacje o zatrudnieniu nauczyciela akademickiego w Uniwersytecie Opolskim albo o terminie podjęcia przez niego zatrudnienia w Uczelni, ze wskazaniem, czy Uczelnia stanowi lub będzie stanowić dla niego podstawowe miejsce pracy,

- w przypadku nauczyciela akademickiego informacje o kompetencjach, w tym dorobku dydaktycznym, naukowym lub artystycznym wraz z wykazem publikacji lub opis doświadczenia zawodowego w zakresie programu studiów, a w przypadku innej osoby – informacje potwierdzające posiadanie kompetencji i doświadczenia pozwalających na prawidłową realizację zajęć, z tym że:
  - pracownicy zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych mogą prowadzić przedmioty, których zagadnienia, ujęte w kartach przedmiotów, zgodne są z ich dorobkiem naukowym lub/i ostatnio uzyskanym stopniem czy tytułem naukowym powiązany z prowadzonymi badaniami,
  - pracownicy zatrudnieni na stanowiskach dydaktycznych mogą prowadzić przedmioty, których zagadnienia, ujęte w kartach przedmiotu, zgodne są z ich wykształceniem, doświadczeniem dydaktycznym i dorobkiem naukowym,
- planowany przydział i wymiar zajęć dla nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć, uwzględniający liczbę godzin zajęć przydzielonych nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w uczelni jako podstawowym miejscu pracy a także zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w przypadku studiów o profilu praktycznym lub zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim,
- przewidywaną liczbę studentów,
- opis infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w tym opis laboratoriów, pracowni, sprzętu i wyposażenia (w zakresie przewidzianym w programie studiów od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku),
- opis możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na tym kierunku studiów oraz z elektronicznych zasobów wiedzy, w szczególności z Wirtualnej Biblioteki Nauki i Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia,
- zapewnienie studentom odbywania praktyk zawodowych przewidzianych w programie kształcenia (kopie porozumień z pracodawcami albo deklaracji pracodawców w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki).

2) Do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów dołącza się:

- a)** kopię zarządzenia Rektora w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz kopię uchwały senatu w sprawie ustalenia programu studiów wraz z tym programem studiów;
- b)** przewidywany harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach cyklu kształcenia;
- c)** kopię opinii samorządu studenckiego dotyczącą programu studiów;
- d)** kopie deklaracji nauczycieli akademickich o terminie zatrudnienia w uczelni i wymiarze czasu pracy, ze wskazaniem, czy uczelnia będzie stanowić podstawowe miejsce pracy, a w przypadku innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć – o terminie rozpoczęcia prowadzenia zajęć;
- e)** związek kierunku studiów ze strategią Uniwersytetu Opolskiego oraz Wydziału;

- f)** informacje o dysponowaniu infrastrukturą niezbędną do prowadzenia kształcenia w zakresie przewidzianym w programie studiów od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć wraz z wykazem potrzeb uzupełnienia infrastruktury dydaktycznej w odniesieniu do poszczególnych lat cyklu kształcenia;
- g)** opis posiadanych zasobów bibliotecznych oraz elektronicznych zasobów wiedzy obejmujących literaturę zalecaną na kierunku studiów, wraz z wykazem potrzeb uzupełnienia tych zasobów w odniesieniu do poszczególnych lat cyklu kształcenia;
- h)** deklaracje pracodawców w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki;
- i)** oświadczenia Rektora* o tym, że Uczelnia:
  - nie wnieskuje o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku, poziomie i profilu o tej samej nazwie lub których programy określają takie same efekty uczenia się, przyporządkowane do tej samej dyscypliny – jak kierunki, które już prowadzi,
  - nie posiada zaległości podatkowych, z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, innych danin publicznych lub, że Uczelnia nie wpisana jest do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego oraz, że Uczelnia nie posiada wymagalnych zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

[* przygotowywane przez Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich]

§ 4

Harmonogram prac

- 1.** Kierunki, których powołanie wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego:
  - 1)** 30 listopada, dwa lata przed planowanym rozpoczęciem rekrutacji, upływa termin złożenia do Rektora wniosku o wyrażenie zgody na rozpoczęcie prac nad programami studiów nowych kierunków,
  - 2)** 30 kwietnia, rok przed planowanym rozpoczęciem rekrutacji upływa termin złożenia w Rektoracie pełnej dokumentacji nowego kierunku studiów (projektu programu studiów wraz z wnioskiem o pozwolenie na utworzenie studiów, zgodnych z § 3, ust. 1 i ust. 2).
- 2.** Kierunki, których powołanie nie wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego:
  - 1)** 30 listopada rok przed planowanym rozpoczęciem rekrutacji upływa termin złożenia do Rektora wniosku o wyrażenie zgody na rozpoczęcie prac nad programami studiów nowych kierunków;
  - 2)** 15 lutego upływa termin złożenia w Rektoracie projektu programu studiów zgodnego z § 3, ust. 1 i ust. 2.
- 3.** Jeżeli tworzony kierunek jest przyporządkowany w całości lub części do dyscypliny, w której Uczelnia prowadzi już kierunek studiów, albo nazwa jest zbliżona do istniejących, wnioskodawca dołącza pisemne porozumienie między zainteresowanymi instytutami/wydziałami.
- 4.** Wnioskodawca musi przedłożyć oświadczenie, iż nowy program studiów nie określa takich samych efektów uczenia się, przyporządkowanych do tej samej dyscypliny, co kierunek już istniejący.

5. Wnioski niepełne lub złożone po terminach, o których mowa w § 2 nie będą rozpatrywane.

§ 5

Zmiany w programach studiów

1. W celu doskonalenia programu studiów Koordynator kierunków, w porozumieniu z Dziekanem, może dokonywać w nim zmian z zastrzeżeniem **§ 5 ust. 2–4**.
2. W programie studiów utworzonym na podstawie pozwolenia ministra można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia.
3. Zmiany w programie studiów **wymagają zatwierdzenia** przez Senat Uniwersytetu Opolskiego. Dotychczasowa nazwa kierunku nie może być zmieniona.
4. Zmiany w programach studiów mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia, z wyjątkiem zmian w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową, koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną i dostosowania programu studiów do zmian w powszechnie obowiązujących przepisach, które mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są udostępniane w BIP, na stronie podmiotowej Uczelni, co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.
5. Zmiany w programach studiów koordynator kierunku, w porozumieniu z Dziekanem, przedstawia do zatwierdzenia Senatowi UO.
6. Obowiązujące od 1 października programy studiów, w których dokonywane były zmiany muszą być zatwierdzone nie później niż do końca maja danego roku i podane do wiadomości studentom i pracownikom przez koordynatora kierunku, z wyjątkiem wystąpienia okoliczności o których mowa w § 5 ust. 4.

Tabela 1. Podstawowe informacje o kierunku studiów

a. Nazwa kierunku studiów
b. Poziom kształcenia
c. Profil kształcenia
d. Forma studiów
e. Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego)
f. Liczba semestrów
g. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta
h. Przyporządkowanie do dyscyplin (procentowo*)
i. Dyscyplina wiodąca (<i>w przypadku przyporządkowania kierunku do więcej niż 1 dyscypliny</i>)
j. Język, w jakim odbywa się kształcenie

* nie dotyczy wniosku o rozpoczęcie prac nad nowym programem studiów

Tabela 2. Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 PRK

OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

DLA KIERUNKU ..... STUDIA ..... STOPNIA

Cykl dydaktyczny .....

Objaśnienie oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

P6S - charakterystyka drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 6 (studia I stopnia)

WG - kategoria wiedzy, zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK - kategoria wiedzy, kontekst – uwarunkowania, skutki

UW - kategoria umiejętności, wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK - kategoria umiejętności, komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO - kategoria umiejętności, organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa

UU - kategoria umiejętności, uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

KK - kategoria kompetencji społecznych, oceny – krytyczne podejście

KO - kategoria kompetencji społecznych, odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

KR - kategoria kompetencji społecznych, rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu

Symbol	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
K_W01		P6S_WG
K_W02		P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01		P6S_UW
K_U02		P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01		P6S_KK
K_K02		P6S_KO

Tabela 4. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

a) łączna liczba godzin zajęć	
b) procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin – w przypadku programu studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny*	
c) łączna liczba punktów ECTS jaką student uzyskuje w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia*	
d) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty uczenia się	
e) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (w wymiarze nie mniejszym niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)*	
f) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć wybieranych (w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów)*	
g) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi zdobyć, realizując moduły kształcenia oferowane w formie zajęć ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów*	
h) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów) – w przypadku programu studiów dla kierunku o profilu praktycznym*	
i) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach do których został przyporządkowany kierunek studiów (w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów) – w przypadku programu studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim*	
j) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (w wymiarze nie większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów)*	

(*wykazane w tabeli wartości powinny mieć dołączone uzasadnienie)

WYTYCZNE DO PROJEKTOWANIA PROGRAMÓW STUDIÓW

§ 1

Czas trwania studiów z przypisanymi punktami ECTS

1. Studia stacjonarne licencyjne (pierwszego stopnia) trwają co najmniej 6 semestrów, a do ich ukończenia student jest obowiązany uzyskać minimum 180 punktów ECTS.
2. Studia stacjonarne inżynierskie (pierwszego stopnia) trwają co najmniej 7 semestrów, a do ich ukończenia student jest obowiązany uzyskać minimum 210 punktów ECTS.
3. Studia stacjonarne drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów, a do ich ukończenia student jest obowiązany uzyskać minimum 90 punktów ECTS.
4. Jednolite stacjonarne studia magisterskie trwają od 9 do 12 semestrów, a student jest obowiązany uzyskać 300 punktów ECTS w przypadku studiów trwających 9 albo 10 semestrów lub 360 punktów ECTS w przypadku studiów trwających 11 albo 12 semestrów.
5. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

§ 2

Ustalenia dla zajęć obligatoryjnych

1. We wszystkich programach studiów należy wprowadzić:
  - 1) zajęcia z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych I stopnia i jednolitych studiach magisterskich w wymiarze 60 godzin, kończące się zaliczeniem bez oceny, którym nie przypisujemy punktów ECTS (w dwóch kolejnych semestrach: tj. drugim i trzecim, po 30 godzin);

Dla studentów, którzy ze względów zdrowotnych nie mogą uczestniczyć w zajęciach sportowych Studium Wychowania Fizycznego i Sportu zorganizuje zajęcia zastępcze dostosowane do ich stanu zdrowia. Szczegółową organizację zajęć z wychowania fizycznego określają zarządzenia Rektora;

- 2) zajęcia z lektoratów języków obcych na studiach pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich (stacjonarnych), w wymiarze 120 godzin, kończących się egzaminem na poziomie B2, którym przypisujemy 7 punktów ECTS (realizacja w dwóch kolejnych semestrach po 60 godzin, pierwszy kończy się zaliczeniem z oceną i student otrzymuje 3 punkty ECTS, drugi zaliczeniem z oceną i egzaminem, za które student otrzymuje 3 + 1 punkty ECTS; punkty ECTS dopisujemy odpowiednio w semestrach czwartym i piątym). Na studiach drugiego stopnia i wyższych latach jednolitych studiów magisterskich (stacjonarnych), zajęcia w języku obcym z zakresu specjalistycznego

słownictwa dla danej dyscypliny (w języku obcym studiowanym w ramach lektoratu), w wymiarze 30 godzin (2 punkty ECTS, egzamin na poziomie B2+), – zalecana jest kontynuacja nauki języka obcego, który był zakończony egzaminem na poziomie B2 podczas studiów I stopnia, na odpowiednich studiach niestacjonarnych wymiar godzin ustala się na poziomie: studia pierwszego stopnia – 72 godziny i 7 punktów ECTS dopisanych do semestrów jak na odpowiednich studiach stacjonarnych), studia drugiego stopnia (magisterskie) i wyższe lata jednolitych studiów magisterskich – 18 godzin i 2 punkty ECTS (realizacja jak na odpowiednich studiach stacjonarnych);

Szczegółową organizację zajęć z lektoratów języków obcych określają zarządzenia Rektora;

- 3) zajęcia z technologii informacyjnej (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia i jednolitych magisterskich) w wymiarze co najmniej 30 godzin na studiach stacjonarnych i 18 godzin na studiach niestacjonarnych, za które student uzyskuje 2 punkty ECTS. Zgodnie z treścią Ustawy w sprawie charakterystyk drugiego stopnia (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218 z późn. zm.) zajęcia powinny obejmować treści kształcenia z zakresu zaawansowanych technik informatyczno-komunikacyjnych i powinny być prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje i/lub realizujące badania naukowe z tego zakresu. Zajęcia z technologii informacyjnej można prowadzić z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- 4) szkolenie z bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP), szkolenie biblioteczne oraz szkolenie z zakresu ochrony własności intelektualnej. Organizację szkoleń określają odpowiednie zarządzenia Rektora. Zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP), szkolenie biblioteczne oraz szkolenie z zakresu ochrony własności intelektualnej należy przeprowadzić z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- 5) kursy zmienne ogólnouczelniane, co najmniej jeden w semestrze (od drugiego semestru), poszerzające wiedzę studentów o inne dyscypliny niż dyscyplina wiodąca danego kierunku studiów – którym przypisuje się 2 punkty ECTS (realizacja zgodnie z regulaminem kursów ogólnouczelnianych); kursy zmienne ogólnouczelniane można prowadzić z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- 6) możliwość wyboru przez studenta modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS;
- 7) wyraźny podział wskazujący, które treści kształcenia zalicza się do treści podstawowych i kierunkowych z łącznym wymiarem godzin i punktów ECTS;
- 8) zajęcia poszerzające wiedzę:
  - a) z dziedziny nauk humanistycznych (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia), za które student otrzymuje co najmniej 2 punkty ECTS – dotyczy kierunków studiów **przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż nauki humanistyczne i społeczne**;
  - b) z dziedziny nauk społecznych (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia), za które student otrzymuje co najmniej 3 punkty ECTS – dotyczy kierunków studiów **przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż nauki społeczne**

i humanistyczne;

- c) z dziedziny nauk społecznych (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia) w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS – dotyczy kierunków studiów **przyporządkowanych do dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych;**
- d) z dziedziny nauk humanistycznych (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia) w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS – dotyczy kierunków **przyporządkowanych do dyscyplin w dziedzinie nauk społecznych;**

Zajęcia poszerzające wiedzę z dziedziny nauk humanistycznych i wiedzę z dziedziny nauk społecznych student może zrealizować w ramach kursów zmiennych ogólnouczeniowych; koordynator kierunku wyraźnie określa w programie kształcenia sposób realizacji w/w zajęć;

- 9) na studiach o **profilu ogólnoakademickim** – uwzględnienie w procesie kształcenia badań naukowych prowadzonych w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów oraz zapewnienie studentom tego kierunku co najmniej przygotowania do prowadzenia badań poprzez:
  - a) wprowadzenie do badań naukowych – semestr 4, w wymiarze co najmniej 45 godzin laboratorium lub seminarium, 4 punkty ECTS – dotyczy studiów **pierwszego stopnia**, realizowane przez pracowników badawczo-dydaktycznych prowadzących badania naukowe w dyscyplinach, do których przypisano kierunek studiów;
  - b) udział w badaniach naukowych: badania naukowe – laboratorium lub seminarium, właściwe dla kierunku studiów w wymiarze co najmniej 60 godzin i 5 punktów ECTS – dotyczy studiów **drugiego stopnia** lub **jednolitych studiów magisterskich**, zajęcia realizowane przez pracowników badawczo-dydaktycznych prowadzących badania naukowe w dyscyplinach, do których przypisano kierunek studiów;
  - c) na odpowiednich studiach niestacjonarnych wymiar godzin ustala się na poziomie: studia pierwszego stopnia – 27 godzin i 4 punkty ECTS; studia drugiego stopnia (magisterskie) i jednolite studia magisterskie – 36 godzin i 5 punktów ECTS (realizacja jak na odpowiednich studiach stacjonarnych);
- 2. Harmonogram studiów dopuszcza prowadzenie wybranych przedmiotów w języku obcym. Przedmioty obowiązkowe mogą być prowadzone w języku obcym, jeżeli wynika to ze specyfiki danego kierunku studiów lub gdy prowadzone są także w języku polskim.
- 3. Kształcenie nauczycieli w zakresie dydaktyki szczegółowej jest realizowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia, przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i wewnętrznymi aktami prawnymi Uniwersytetu Opolskiego.
- 4. W programach studiów przygotowujących do wykonywania zawodów zdefiniowanych w art. 68 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) uwzględnia się odpowiednie dla kierunku standardy kształcenia.

§ 3 Praktyki zawodowe

1. Program studiów określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk (o ile przewiduje się ich realizację), uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, a w szczególności:
  - 1) wskazuje cel praktyk,
  - 2) przewiduje właściwy wymiar praktyk, we właściwych dla danego kierunku przedsiębiorstwach, instytucjach, placówkach oświatowych i innych zakładach pracy,
  - 3) zawiera deklarację umowy pomiędzy uczelnią, a jednostką przyjmującą studentów Uniwersytetu Opolskiego.
2. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie wkomponowane w proces kształcenia.
3. Minimalny wymiar praktyk:
  - 1) dla studiów o profilu **ogólnoakademickim pierwszego stopnia** (o ile przewiduje się ich realizację) wynosi:
    - a) na studiach technicznych i kształcących inżynierów: 4 tygodnie (wymiar godzin i punktów ECTS zgodny z programem studiów),
    - b) na pozostałych kierunkach studiów: 3 tygodnie (wymiar godzin i punktów ECTS zgodny z programem studiów);
  - 2) dla studiów o **profilu praktycznym**:
    - a) **pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich**: co najmniej 6 miesięcy (wymiar godzin i punktów ECTS zgodny z programem studiów),
    - b) **drugiego stopnia**: co najmniej 3 miesiące (wymiar godzin i punktów ECTS zgodny z programem studiów);
  - 3) w programach studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, np. **lekarza, pielęgniarki, położnej, fizjoterapeuty, nauczyciela**, uwzględnia się wymiar praktyk zawarty w standardach kształcenia (art. 68 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.);

§ 4 Proces dyplomowania

1. W przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, a w przypadku studiów pierwszego stopnia, o ile przewiduje to program studiów, warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wszystkich warunków zapisanych w Regulaminie studiów, w rozdziale „Warunki ukończenia studiów”, w tym pozytywna ocena pracy dyplomowej przez promotora.
2. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego lub artystycznego lub dokonaniem artystycznym prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania.

3. Pracę dyplomową może stanowić: praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego, oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna.
4. Promotor jest obowiązany do sprawdzania treści pisemnych prac dyplomowych przed egzaminem dyplomowym z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).
5. Na studiach licencjackich student otrzymuje maksymalnie 10 punktów ECTS za przygotowanie do egzaminu dyplomowego i/lub przygotowanie pracy dyplomowej.
6. Na studiach inżynierskich student otrzymuje maksymalnie 15 punktów ECTS za przygotowanie do egzaminu dyplomowego i/lub pracy dyplomowej (projektu inżynierskiego).
7. Na jednolitych studiach magisterskich i studiach drugiego stopnia, student otrzymuje maksymalnie 20 punktów ECTS za przygotowanie do egzaminu dyplomowego i/lub pracy dyplomowej.
8. W semestrze poprzedzającym przygotowanie do pracy dyplomowej, czy projektu inżynierskiego, koordynator kierunku może wprowadzić przedmioty bloku magisterskiego, inżynierskiego czy licencjackiego, których wymiar godzinowy i punkty ECTS muszą wyrażać nakład pracy studenta. Zajęcia proseminaryjne można realizować jednorazowo w semestrze poprzedzającym seminarium dyplomowe.

§ 5

Wymiar godzinowy

1. Górną granicę wymiaru godzin dla kierunków, dla których istnieją standardy kształcenia, ustala się na poziomie w nich określonym.
2. W przypadku wprowadzania nowych kierunków studiów poza wymienionymi w ust. 1, wymiar godzin ustala się na poziomie zależnym od dyscypliny wiodącej:
  - 1) dziedzina nauk humanistycznych – 1800 I°/800 II°,
  - 2) dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych – 2200 I°/1000 II°,
  - 3) dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu (bez standardów kształcenia) – 2200 I°/1000 II°,
  - 4) dziedzina nauk rolniczych – 2200 I°/1000 II°,
  - 5) dziedzina nauk społecznych – 2000 I°/800 II°/2700 – jednolite magisterskie, w tym nauki prawne 2400,
  - 6) dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych – 2200 I°/1000 II°,
  - 7) dziedzina nauk teologicznych – 3200 świecka/3500 kapłańska,
  - 8) dziedzina sztuki – 2200 I°/1000 II°,
  - 9) studia inżynierskie/magisterskie po inżynierskich – 2500 I°/900 II°,
  - 10) kształcenie w zakresie języka obcego 2000 I°/800 II°,
  - 11) kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela – godziny zajęć modułu nauczycielskiego stanowią dodatkowy wymiar godzin dla kierunku (dotyczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych),
  - 12) na kierunkach niestacjonarnych limit ten ustala się na poziomie 60% w stosunku do liczby godzin na studiach stacjonarnych.